

інструментів (MIFID) встановлює, що інвестиційні компанії повинні встановити і забезпечити роботу комплаєнс-функції; звіт Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO), випущений в березні 2006 року, за комплаєнс-функції в інвестиційних компаніях (Report of IOSCO on the Compliance function at Market Intermediaries); документ «Комплаєнс та комплаєнс-функція в банках» Базельського комітету з нагляду за банками встановлює принципи роботи комплаєнс-функції; інструкції FSA (орган фінансового регулювання і нагляду Великобританії) передбачають розділи по комплаєнс-функції, системі внутрішнього контролю; регулювання Банку Італії за комплаєнс-функції в банках, випущене в липні 2007 року [5, с. 67].

Таким чином, конкурентний комплаєнс можна розглядати як систему превентивних підходів, інструментів та механізмів ризик-менеджменту для уникнення порушень конкурентного законодавства та формування корпоративної культури державного органу.

Конкурентний комплаєнс передбачає розробку комплаєнс-програми та Кодексу етики, визначення відповідальної особи щодо реалізації комплаєнс-програми.

Серед основних підходів до створення антимонопольного комплаєнсу, на нашу думку, є впровадження принципів управління якістю: орієнтація на результат; лідерство керівників на всіх рівнях управління; залучення персоналу до процесів удосконалення та формування стратегії органу; процесний підхід; задоволеність споживачів, системний підхід, управління ризиками тощо.

Запорукою успіху будь-якої комплаєнс-програми, незалежно від того, чи відноситься вона до сфери конкурентного права чи інших областей, є виведення її на такий рівень, щоб поведінка, передбачена програмою, стала невід'ємною частиною культури державного органу.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Міжнародний документ ЄС від 27 червня 2014 року. – Офіційний вісник України. – 2014. – № 75. Т. 1. – Ст. 2125.

2. Практичний посібник ICC з антимонопольного комплаєнсу. – Режим доступу: http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/media/upload/pdf/icc_compliance_toolkit.pdf.

3. Погляд бізнесу на питання конкуренції : Антимонопольний комплаєнс / Володимир Саєнко, Максим Назаренко, Ігор Помаз // 5й Форум України з питань конкуренції. Інформаційний дайджест. – Режим доступу: https://www.sk.ua/sites/default/files/antimonopolniy_komplaiens.pdf.

4. Хебава Т. Антимонопольный комплаєнс: каким он должен быть в Украине рассказали юристы «Спенсер и Кауфманн» – Режим доступу:

https://sklaw.com.ua/news/382_antimonopolniy_komplaiens_kakim_on_dolzhen_bit_v_ukraine_rasskazali/
5. Суюсанова О. Л. Правова база регулювання комплаєнс-контролю в Україні / О. Л. Суюсанова // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. №1 (52). 2015. – Режим доступу : file:///C:/Users/alpru/Downloads/pppd_2015_1_13.pdf.

Фаїр РАГІМОВ

*к. держ. упр., докторант кафедри
права та європейської інтеграції
ДРІДУ НАДУ*

СУЧАСНА НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ У КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПІВ «GOOD GOVERNANCE»

Важливим завданням державного управління є осмислення теоретико-методологічних засад розвитку регіонів та узгодження регіональних тенденцій із загальнонаціональними завданнями. На сьогодні у європейській регіональній політиці, на яку орієнтується й Україна, на зміну гаслу «Європа країн» прийшло гасло «Європа регіонів», що відображає посилення їх ролі. Особливого значення це набуває в умовах глобалізації, коли інтенсивно розвивається міжнародне співробітництво, поглиблюється міжрегіональна інтеграція. У такому розумінні регіон виступає основою формування і функціонування державної регіональної політики.

Кожна держава приділяє особливу увагу вдосконаленню управління сталим регіональним розвитком. Це пояснюється тим, що поява внутрішніх негативних тенденцій національного соціально-економічного розвитку багатьох випадках спричинена проблемами регіонального характеру. Дуже часто національним державам не вдається знайти ефективної моделі регіонального управління і тому баланс влади у регіонах порушується. Так само, штучне зростання базового (громадівського) рівня місцевого самоврядування деформує власне ідею сталого розвитку регіонів, трансформує її у модель із невизначеними параметрами. Підґрунтям цього є дисбаланс факторів розвитку і питомої ваги суб'єктів управління у встановленні особливостей державного управління регіональним розвитком, коли одним регіонам надається пріоритет, а інші – не отримують належної державної підтримки, відстають у економічному розвитку, а то й стають депресивними. Небезпечним наслідком функціонування такої системи державного управління регіональним розвитком може стати загроза втрати національного суверенітету. Саме такі перестороги завжди

детермінуються в межах ЄС, такі небезпеки має враховувати суб'єкт розробки нової Стратегії регіонального розвитку до 2030 року.

Сучасна ситуація ускладнюється світовою економічною кризою, яка загострилася у 2008 – 2009 рр., проте продовжується й сьогодні і, особливо, її негативними проявами в Україні. У контексті глобалізації це криза «Північ – південь», а у контексті України – криза економічного дисбалансу на рівні окремих регіонів, при цьому такий кризовий стан дисбалансу із стану окремих регіонів переходить у протиставлення навіть окремих галузевих проектів. Все очевиднішою стає недосконалість управлінських відносин «центр – регіони». Намагання держави ігнорувати особливості функціонування механізмів регіонального управління на сучасному етапі й зробити ставку на функціонування об'єднаних територіальних громад можуть мати катастрофічні наслідки, які можуть призвести до втрати оперативного управління за сталим розвитком регіонів. Про це свідчать глибокі диспропорції у соціально-економічному розвитку українських регіонів, а також регіональні сепаратистські тенденції, що підривають основи державного устрою України та системи державного управління. Виникнення негативних явищ зумовлено також низькою ефективністю реалізації регіональної політики, помилковістю підходів до вирішення її проблем, невиконанням або неналежним виконання органами державної влади прийнятих регіональних програм розвитку, формальною підготовкою відповідних стратегій і програм. Необґрунтовані зміни законодавства, непослідовність у реалізації проектів та програм соціально-економічного розвитку регіонів перешкоджають підвищенню ефективності системи державного управління, гальмують комплексний розвиток регіонів. Це не лише ставить під сумнів запровадження європейських стандартів сталого розвитку регіонів, але й віддаляє євроінтеграційні перспективи України загалом.

На наш погляд, сучасний механізм регіонального управління за наведених особливостей державотворення може ефективно функціонувати за умови вирішення таких завдань:

- розробка теоретико-методологічних засад управління регіонами та надання змістовної характеристики категорій «децентралізація», «розвиток регіонів», «територіальна організація влади»;
- розвиток конституційно-правових засад функціонування державної влади в умовах процесів регіоналізації та децентралізації;
- удосконалення теоретико-методологічної основи формування механізмів регіонального управління в Україні;
- раціоналізація інституційного забезпечення реформування системи регіонального управління в Україні в умовах децентралізації.

Процес реформування механізмів регіонального управління на даний час визначається станом конституційної регламентації процесу децентралізації влади. Сучасні процеси конституційної реформи в Україні ґрунтуються на принципах і стандартах європейського права, що

детермінує в якості одних з основних завдань конституційно-правової модернізації суспільства забезпечення децентралізації публічної влади з максимальним наближенням управлінсько-правових засобів та можливостей до кожного громадянина та соціальної групи. Разом з тим, в таких умовах виникає завдання поєднання процесів регіоналізації та децентралізації. У такому контексті важливим напрямом сучасних досліджень є встановлення теоретико-методологічних засад визначення категорії «децентралізація» як ключового інструменту трансформації суспільних відносин. Слід зазначити, що децентралізація публічної влади у сучасному розумінні визнається одним з основних принципів національного права та взагалі організації публічно-владних взаємовідносин. Також при аналізі можливостей раціоналізації регіонального варто підтримати підхід, за яким децентралізація є, політичною ідеєю, яка означає, що субнаціональні органи влади отримують певну політичну автономію, разом з новими функціями і ресурсами, що обумовлює настання й відповідної економічної автономії.

Водночас слід відзначити і ту обставину, що конституційна реформа, спрямована на децентралізацію публічного управління та системи публічної влади в цілому, може за деяких умов призвести до певних негативних наслідків. Важливим інтересом національних держав Європи нині стало недопущення державної територіальної дезінтеграції, а головним інтересом кожного регіону – збалансованість соціальних, економічних, природньоресурсних та інших відносин; забезпечення на цій основі стабільного і погодженого розвитку всіх елементів регіональної політики, що відповідає потребам людини, суспільства та довкілля. При цьому мається на увазі, що крім загальноекономічного, загальносоціального потенціалу є могутній внутрішньорегіональний потенціал, який можна реалізувати винятково на місцевому рівні – і це одне з найперших завдань регіональної політики як власне, регіону, так і держави.

Катерина САХАРОВА

*аспірантка кафедри економіки
та регіональної економічної політики
ДРІДУ НАДУ*

ВПЛИВ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС НА РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Важливою характеристикою інтелектуального потенціалу суспільства є наявність науково-інформаційних зв'язків, що виникають між окремими його носіями, творчими колективами, управлінським апаратом наукових установ, вищих навчальних закладів, інженерних